

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ГАЛУЗІ РИБНИЦТВА УКРАЇНИ

Л. Катан, д.е.н., професор,

О. Зубко, асистент

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

Аквакультура є однією із найбільш перспективних та водночас недооцінених сфер господарської діяльності в АПК України, яка при раціональному використанні водних ресурсів здатна у короткі терміни забезпечити споживачів рибою та рибною продукцією широкого асортименту.

Згідно із Законом України «Про аквакультуру», рибництво (аквакультура) – це є сільськогосподарська діяльність із штучного розведення, утримання та вирощування об'єктів аквакультури у повністю або частково контрольованих умовах для одержання сільськогосподарської продукції (продукції аквакультури) та її реалізації, виробництва кормів, відтворення біоресурсів, ведення селекційно-племінної роботи, а також надання рекреаційних послуг.

Проблема фінансового менеджменту рибного господарства України розглядалася в працях вітчизняних науковців – С.І. Алімова, П.П. Борщевського, М.С. Стасишена, М.А. Хвесика, Н.М. Яркіної та ін. Вона також знайшла відображення у відповідних Законах України, Державних програмах та законодавчих актах, а саме – «Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них»; «Про аквакультуру»; «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів»; «Про Концепцію розвитку рибного господарства України» тощо.

Однак, незважаючи на важливість розвитку аквакультури, рівень забезпеченості рибною продукцією вітчизняного виробництва критично низький та не відповідає обґрунтованим нормам споживання.

Рибогосподарський комплекс України як складова агропромислового виробництва, працює в нестабільних умовах уже майже 20 років і на сьогодні перебуває в критичному стані.

Занепад рибного господарства зумовлений неефективним використанням виробничого й науково-технічного потенціалу, не вирішенням питання щодо його структурної перебудови, зокрема, реструктуризації виробничих потужностей та їх технічного переоснащення, незавершеністю ринкових перетворень і недосконалістю механізму фінансового забезпечення.

Для покращення фінансового стану підприємств галузі рибництва в країні, необхідно, в першу чергу, звернути увагу компетентних і зацікавлених сторін на необхідність стратегічного підходу до розвитку рибного господарства України, а також позначити основні характеристики фінансової стратегії управління рибогосподарською діяльністю на рівні як держави, так і окремих підприємств.

Держави і інші залучені в управління рибним господарством відомства повинні ретельно оцінювати методи зменшення втрат і підвищувати рентабельність в цілях забезпечення фінансової стійкості.

На жаль, Державна цільова економічна програма розвитку рибного господарства на 2012–2016 роки не досягла визначених критеріїв її ефективності та головної мети, а саме щодо створення сприятливих умов для фінансового забезпечення розвитку рибного господарства та його конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Із урахуванням потенційних можливостей розвитку рибного господарства України, стратегічної важливості його для гарантування продовольчої безпеки країни необхідно відродити галузь на новому рівні.

Досягнення поставленої мети можливо шляхом здійснення комплексу заходів:

- оновлення основних виробничих фондів підприємств та їх технічна модернізація;

- формування цінового, податкового та кредитного механізмів і митної політики з урахуванням специфіки рибного господарства;
- створення сприятливих і стабільних умов для залучення інвестицій у сферу рибного господарства;
- визначення окремих ланок і напрямів рибогосподарської діяльності, які потребують дотування та надання субсидій з боку держави;
- удосконалення системи довгострокового кредитування;
- створення відповідного правового, організаційного та економічного механізму державного регулювання в галузі рибного господарства, що сприятиме стабілізації ситуації в рибному господарстві, активізації його подальшого розвитку, а також конкурентоспроможності вітчизняної рибної продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках;
- оптимізація товарної номенклатури з урахуванням попиту споживачів, стимулювання просування вітчизняної рибної продукції на внутрішній і зовнішній ринок за рахунок розширення асортименту та поліпшення якості, що в цілому забезпечуватиме високий рівень споживання й сприятиме належній якості харчування населення.

Реалізація поставлених завдань сприятиме гармонійному розвитку рибного господарства, збереженню здоров'я нації, посиленню продовольчої безпеки та підвищенню фінансового менеджменту вітчизняного рибогосподарського комплексу.

Альтернативними механізмами фінансового менеджменту розвитку аквакультури може бути, залучення коштів із інших джерел, а саме використання власного капіталу підприємств, зменшення податкового тиску через запровадження спеціальних режимів та механізмів непрямого оподаткування.